

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vocabularius iuris utriusque

[Nürnberg], 4. Sept. 1481

B

[urn:nbn:de:bsz:31-319946](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-319946)

Aurifodina ē loc⁹ vbi fodit^r aurū. **Sz** aurificina ē locus i quo fabricatur aurum.

Aurifer ē q opat aliqd de auro sic aurifaber.

Auricularius est cōsiliarius vel secretari⁹ cui solent secreta domini cōmitti.

Auraria secreta nemozis dicta sunt. eo q ibi frequentat aues fm **Isid.** xvij. li. et bimo. c. vj.

Inde venit ipēsatio auraria. **L.** de fun. patri. l. ij. li. xj.

Auriliū iuris ē suffragiū 7 beneficiū iuris p ut dicit cōtra hec pōita sūt iuris aurilia. vide de hoc. ff. ad sillei. l. cū dñs. Frustra auriliū legis inuocat q cōmittit i legē. ff. de mino. l. auriliū. de vlu. c. qz frustra. **Et tantū de. A.**

B **Aburt⁹ vel ba** // bosus idē ē quod stult⁹ vel ebes 7 babigor idem.

Baiulare idē ē quod portare.

Balluta ē publica vtilitas vel ē vas lute. **L.** de metal. li. xj. fm accur.

Baliuus ē offic. domini tēporalis. vt de sentē. ex. dilecto. 7 i cle. j. de pen.

Balbus dicit balbuties vel titubās. q verba n explicat s3 frāgit a balbādo dicit. **Sed** blesus dicit qui litteras imperfecte profert.

Bannū fm vulgare gallicoꝝ 7 lūbaroꝝ videt eē edictū publicū iurta illd qd dicit **Kay.** c. qd clericis. de fo. ppe. q pꝛeco parisiēsis nunciat bannū nomine episcopi a rege.

Bānize s3 dēta vulgariū videt idē eē qd pferi bē. 7 dī bāniz qī pscript⁹ d citate. vt i pbe. ff.

Bānitoꝝ ē loc⁹ caularū als panditoꝝ.

Bastāgarij fm qsdā dicit qsi bestie āgarie eo q rusticos āgariabāt. i. āgebāt ad qntā bestiaz pstantā. **L.** d. muri. l. qd ad p̄sens. li. xj. **Et** fm **Accur.** bastāgarij sūt i domo pncipis. qsi bestigarij. prio mō vlt qsi festatores aialii. scdo mō als bestatores.

Bariana. i. fili⁹ colūbe ita dicit⁹ fuit. **f. Petr⁹.** di. ix. ita dominus. 7 **Mathei.** xvj.

Baziles dicit vasa sicut i alpbis solēt habēi.

Bellū iustū qd sit inuit. xxij. q. ij. p archi. i sū. 7. c. iustū bellū. Iustū vicz illd qd sit pcepto pncipis d reborepētēdis vlt p̄t iuriā repellē dā. Sūt n̄ septē genera belloꝝ. **Primū** ē bellū romanoꝝ p̄ fideles. de here. excoicam⁹. ij. **Et** dī romanū. qz rōana ecclia ē caput fidei. xxij. q. j. hec ē fides. **Secdū** ē iudiciale qd sit auctoritate iudicis bñtis merū ipiū. d sen. ex. c. dilecto. li. vj. ff. d rei vē. l. q restitue. **Terciū** ē p̄sūptuosū qd faciūt iobediētes iudici. d pe. di. vj. ad fi. **Quartū** ē licitū qd sit auctoritate iuris q ad illū cui cōcedit. d resti. spol. oli. d sen. ex. li. vō. **L.** vñ. vi. l. j. **Quintū** temerariū p̄ illos q se

iuste defēdūt. **Sextū** volūtariū q moderni p̄s-

cipes vtūf. c. noli. xxij. q. j. **Septimū** ē iustū 7 necessariū qd sit se 7 sua defēdēdo. **Et** in iusto bello moziētes salui sūt cētis paribz. xxij. q. v. oim rerū rex homicidiū. 7. c. q. vij. oi tiore.

Sz q sine iustū p̄cipis bellū idicit tenet. l. ius lia maiesta. ff. ad. l. ius maies. l. iij. 7 i autē. d ar mis. col. vj. 7 i autē. d mā. p̄ci. col. iij. **Necessi**

tate tñ iminēte sufficit licētia magistri officioꝝ fm **Dof.** **L.** d sab. l. fi. li. xj. **De bello** vid arch.

i rosar. xxij. q. ij. iustū. vbi pōit bec. vij. genēa.

Bñficiū sumit latissime p oi liberalitate. min⁹ late p liberalitate p̄cipis. **Et** sic sūptū significat large 7 stricte. **Large** vt p̄tineat bñficiū

stricte sūptū. 7 cū b̄ rescriptū 7 p̄ilegiū. **Stricte** dicit bñficiū p̄cipis p̄cessio facta a p̄cipe

de aliq re vel iure quod ē p̄cipis cōcedētis. 7 p hoc differt a rescripto vel p̄uilegio. **Et** licet

ita stricte sumat. tñ ei⁹ interpretatio latissima ē. l. fi. ff. de cōsti. p̄ci. ca. cū dilecti. i fi. de dōa.

7 de ver. sig. li. vj. oli significato sumpto ex natura p̄cipis cui⁹ ē esse liberalē in his que sua

sunt. verbigratia. p̄iceps alicui p̄cedit domū aliquā delatā ipsi p̄cipi cum itēgo ei⁹ statu.

Dec vba sumunt latissime. l. cū his q̄ insunt 7 adiacētibz 7 oi iure suo. l. si qñ. cū ibi no. **L.** d bo. vac. li. x. **Sz** p̄ce. p̄iceps p̄cedit domū n̄ ap

ponēdo cū itēgo ei⁹ statu. certe sola dom⁹ p̄ces sa videt. qz vbi dom⁹ ad illa n̄ pōt extēdi. vicz curiā. viridariū. 7 adiacētia. fa. l. si qñ. palle.

nisi aliūde sumeret sciētia q p̄iceps d̄ ill itelle rerit. **Qā** sola liberalitas n̄ ē sufficiens significa

tū nisi aliud significatū cōcurat. qz als seque ret q p̄cedēdo vnā rem videretur aliā cōcedē.

Bñficiū iuris ē id qd a iure cōcedit vel idulgetur. **Et** horū bñficioꝝ iuris qdā sunt ordina

ria. qdā extraordiaria. vt illa q̄ ex sp̄ali p̄uilegio qbusdā sp̄aliē idulgetur. sicut bñficiū res

litutiois i itēgū. eccie vel miori. xxv. ānoꝝ cō cessuz. fa. de i. inte. resti. c. j. 7 ff. d p̄sti. pn. l. vlt.

Bñficiū episcople diui adriani. **Re. j.** episcolla. **Bñficiū** noue cōstitutiois de fideiussoꝝ. **Re.**

infra fideiussoꝝ.

Bñficiū noue p̄stitutiois d̄ duobz reis stipulā di vlt p̄mittēdi ē p qd subuenit duobz reis de

bēdi vel p̄mittēdi. vt p ipz postulare possint se n̄ isolidū s3 p pte posse cōueniri. nisi se obliga

uerint. 7 huic bñficio renūciēt 7 b̄ adiecta no

ua p̄stitutōe i actōe d̄ duobz reis p̄mittēdi vel stipulādi. qz vt dicit azo i sū. **L.** e. ti. oli effect⁹

duozū reozū p̄missiois hic fuit. vt si duo vlt plu

res eādē pecuniā p̄miserūt aut stipulati fue

rūt. ipso iure i singulis isolidū debebat 7 sin

guli debebat. **Pōt** ergo ab vno eozū isolidū peti qz vnusqz eozū isolidū erat obligatus.

Beneficiū cedēdarū actionū. **R**e. infra cedēda
rū actio. Quō autē renūciat his instrumētis z
beneficijs. **R**e. infra. renūciatio. z de B in spe.
ti. de renūc. §. finitū partū. ver. sed nota.

Beneficiū feudorū **F**riderici z bñficiū femine
hec duo re. in li. feu.

Beneficiū ecclesiasticū dat ratione officij. de
prebē. cū fm aplz. lxxij. di. si quis amodo. **E**t
ergo beneficiū tale nō cōferē ex cōmunicato. c.
cū bonē. de eta. z quali. qz officari nō pōt nec
fructus pcpit fm **S**off. de cle. excō. minif. §. si
tamen queris.

Bephotran⁹ fm **A**zo. in sum. l. de epi. z cle.
§. nūc de orphanotranis ē idē quod governa
tor infantū pauperū z orphanorum.

Bepotrophū ē dom⁹ i qua alūtur paupes i
fantes. de hoc vide. l. de epi. z cle. z orphano.
z po.

Beghardus z begina vel begutta sunt viri z
mulieres terciū ordinis. **E**t dicit **J**o. an. q. begi
narum genus pnciosum ē. nec defacili alios
q̄ religiosos admittūt. a quib⁹ omnib⁹ modis
ē cauendū. xvij. q. ij. diffinim⁹. z. c. pnciosam.
de his vide cle. j. d. reli. do. vbi **D**oll. idē dicit.

Et vide cle. ad nostrā. de here. vbi damna⁹ se
eta taliū beghardorū z beginarū. **I**te. c. cu⁹ ex
ea. de excē. pla. li. vj. z cle. cū ex eo. d. sen. excō.

Biarcha vel biarchas dicit⁹ pnceps. xl. militū
a bis. xx. z archos pnceps dicit⁹. vt colligit⁹. l.
de offi. q̄sto. vbi apparet. q. biarcha ē minor di
gnitate q̄ cetracha cui ē potestas cetenarij. ga
dur centum militum.

Bigam⁹ fm **D**oll. dicit⁹ qui diuersis tēporib⁹
z successiue duas legitimas habuit vxores. **S**z
large z interpretatiue dicit⁹ q. cōtrahit cū corru
pta z vidua. vel q. duas vxores habuit āte bap
tismū. vel vnā ante baptismū z aliā post. vel q.
castitatē pmissam violauit. vt subdyacon⁹ vel
monach⁹ q. cōtrahit de facto cū de iure nō pos
sit. vel q. vnā de iure alterā de facto. vel q. de fa
cto duas ducit vxores. vel q. vxorē adulterā po
stea sciēter cognoscit. **N**ā nō pōt. pmoueri ad
sacros cui⁹ vxor adulterata ē. etiā si eā a argi
nē duxerit. post adulteriū eā cognouit. als se
cus. xxxij. di. si cui⁹ vxorē. **S**ecundū quosdā au
tē indistincte bigam⁹ censet⁹ etiā si ignorāter co
gnoscat eā sicut q. publicā penitentiā egit. **D**icit⁹
tur autē bigam⁹ fm **I**nno. iurta vulgare. pu
cialiū quasi bis gam⁹. i. stult⁹ vel fatu⁹. qz ibi
stult⁹ dicit⁹ gam⁹. **N**el dicit⁹ bigam⁹ a bis qd ē
binū z gama quod ē mulier. quasi hō bine mu
lieris vel bini cōiugij. **E**t licet bigam⁹ ad sac
dotiū pmoueri nō possit. c. j. de biga. qz. pbi
benē bigami. nō ppter culpā s3 ppter sacramē
ti defectū. c. sup. z. c. debitu. e. ti. **T**amē de nes

cessitate bigam⁹ ordinat⁹ i subdyaconū. xxxij.
di. subdyacon⁹. **E**t bigam⁹ nō ē. ille q. contra
bit cū vidua si ē incognita ca. debitu. pzealle.
Nec ē bigamus cōtrahens cū vnica z virgine.
de cle. coniuga. c. sane.

Bigamia triplex ē. vna vici⁹ quando qs duas
vel plures habeat vxores. **A**lia cū qs cōtrahit
cū corrupta. **T**ercia q. castitatē pmissam p vo
tū solēne violat. vel q. sciēter cognoscit vxorem
adulterā z cū talib⁹ nō dispēsat. z q. tales ordi
nat pua⁹ officio z potestate ordinandi. **E**t si
milic⁹ ordiat⁹ tali ordie pua⁹. vt no. e. ti. c. ij.
Bipharia. i. bis nupta.

Bisse sunt due pres assis. z continēt octo vici
as. nec dicit⁹ ad respectū toci⁹ cū nec duplicat⁹
reddit suū totū. z als dicit⁹ bes. vide supra **A**l.

Bisert⁹ habet dies. ccclxxj. vt no. in. l. cū bise
rtus. ff. de. ver. sig. vbi glo. de nonis kalendis.
z c. **E**t vnde dicit⁹ no. **B**ern. in. c. que sunt. de
ver. sig. z no. ff. d. sta. lib. i. l. cū beres. §. stich⁹.

Boeti legistarū. adiutores eoz sunt q. ratiōes
publicas discutiūt. z ide **B**oeci⁹ nomē accepit
Boete enī grece latie dicit⁹ adiutor fm accur.
l. de ta. scri. z poe. li. r.

Bolida vel bolidis ē massa plumbi quā mis
tunt naute ad mare ad experiendū pfundita
tem. **U**nde per bolidā plūbi dicit⁹ massam signi
ficari. **P**er quā naute solēt maris explorare p
fundum.

Bona eozū q. sibi ipsis mortē cōstituūt seu istis
gunt fm **A**zo. in sum. l. de bo. mor. sibi psti.
Si hoc faciūt ex impatiētia doloris vel ob pu
dore eris alieni. tūc nō auferunt bona heredi
bus. **S**i autē faciūt ex cōscientia delicti. s. si ali
qs infligit sibi ipsis mortē ideo. qz erat delictū vl
crimē ob quod nō erāt bona publicanda. puta
furtū homicidiū vl hmoi. tūc auferunt bōa he
redib⁹. **I**te si erat crimē cui⁹ accusatio poterat
ichoari post mortē vt reperūdarū peculiat⁹ et
lese maiestatis. tūc etiā auferunt bona heredi
bus. **S**i autē accusatio nō poterit ichoari post
mortē nō auferunt sibi bona nisi adiudicauēit
sibi mortē postq̄ fuerit i scelere dephensus. ff.
de bo. eozū q. āte sen. mor. sibi consli.

Bonorū libertozū. patron⁹ succedit i bōis lib
ti i terciā pte addita locupletate hereditatis li
berti vel ab vno ex heredib⁹ z nō relictis filijs
a liberto. vel etiā relictis h i gatis vt nō possint
arguere testamēta suozū parētū i officiosa. locu
ples aut hēditas vocat⁹ si ē maior cētū aureis.
vt dicit **A**zo. i sū. l. de bo. liber. z iurepatro.

Bona mīna z mīni generis sūt illa. q. ex mīe
vel auia debent⁹ filijsfamilias. vl etiā emācipa
tis deferunt. z qūq. p nepotib⁹ puta res auie
ipforum.

Bona citatis abusive publica dicta sunt. Sola
n. publica sunt quae pluri ro. sunt. vt. l. bona. ff. de b. si.
Bona dicuntur sic a beato. eo quod beati. i. b. nos faci
unt l. p. sunt. **N**am beare id est quod p. esse. et quod p.
dest. beat. l. bonorum. ff. de b. sig. **S**unt autem
hec dictio p. oi bono vili et delectabili l. bone
sto sp. uali l. t. e. p. zali. vt. j. de aia. **I**n iure autem
hec dictio bona i plurali et naturaliter significat
res n. f. as q. sunt i d. nio n. fo l. q. si. vt i dicta. l. bo
norum. et ipsas res ex p. prio significato c. oiter ac
cepto significat deducto ere ali. eo. **Q**uoniam autem non
deducto significare c. ocludit. v. b. i. g. r. a. t. i. a. **T**esta
tor legat alicui q. r. t. a. p. te bonorum. et ibi bona di
cuntur deducto ere alieno. l. cum autem. ff. de le. ij.
Nam s. e. i. u. s. e. q. p. berede deducto oi ere alieno de
bereditate. legatari. o. habeat quartam i b. ois q. su
p. s. u. t. i. q. t. a. s. i. b. i. legatam et sine on. e. creditoris. vt i
l. p. alle. **S**ed ibi testator berede instituto legat ti
cio oia bona l. p. fideicommissum vult restitui. signi
ficat es alienum non deduci imo t. r. a. n. s. i. z. e. ad legata
rii l. fideicommissarium. **E**t ita idem signat quod bere
ditas. l. n. a. q. s. f. i. c. u. l. se. ff. ad trebel. **I**naliter
ergo hec dictio bona signat latissime o. e. quod quis
m. o. p. o. t. p. o. e. s. s. e. **E**t put i iure recipit i coi signa
to signat q. sunt i n. fo d. nio l. q. si. deducto ere ali
eno. **E**tia signat bereditate q. n. p. b. a. b. i. l. e. m. e. d. i. u.
p. m. o. d. i. b. d. e. c. l. a. r. a. t. et sic bonorum appositio aut e
civilis aut naturalis. **C**iviliter enim signat sicut
lex. et ei. o. signat se adaptat et i b. ois a. n. u. m. e. r. a. t.
si q. d. e. i. a. c. t. i. o. i. b. o. p. e. t. i. t. i. o. i. b. o. p. l. e. c. u. t. i. o. n. i. b. u. s. l. b. o.
norum. ff. de ver. sig.
Bonorum possessor dicitur ille q. de iure p. torio alteri
succedit q. bonorum possessiones a p. torio sunt inue
te. **E**t e. d. i. f. f. e. r. e. n. t. i. a. i. t. e. r. b. o. n. o. r. u. m. p. o. s. s. e. s. s. o. r. e. et bere
de. q. z. b. o. n. o. r. u. m. p. o. s. s. e. s. s. o. r. d. e. i. u. r. e. p. t. o. r. i. o. s. u. c. c. e. d. i. t.
i. l. i. d. b. o. p. o. s. s. e. s. s. o. r. i. s. j. ff. e. n. i. p. t. o. r. e. et n. o. m. e. i. u. r. i. s.
vt no. **B**ern. de cau. pos. et p. r. i. e. i. g. l. o. i. i. j. ff.
de ver. sig. l. bereditas. **A**liud e. possessor bonorum
due dictiones. n. n. o. m. e. n. p. o. s. i. t. u. m. s. i. g. n. a. s. f. a. c. t. u. m. et n.
i. u. s. sed beres succedit de iure civili.
Bonorum possessio ponit p. vna dictione fm a. z. o.
et signat ius recipiendi p. sequendi q. z. r. e. t. i. n. e. d. i. i. l.
l. u. d. q. d. i. b. o. i. s. i. l. l. i. e. r. a. t. c. u. i. s. u. c. c. e. d. i. t. d. e. i. u. r. e. p. t. o.
r. i. o. et differt a petitione hereditatis q. e. de iure
civili. vt i. l. i. d. ff. p. alle. **I**dem e. i. u. s. q. d. p. s. e. g. m. u. r.
et i. b. d. i. f. f. e. r. t. a. b. a. c. t. i. o. n. e. h. e. d. i. t. a. t. i. s. v. n. i. u. e. r. s. a. l. i. s. f.
p. o. s. s. e. s. s. o. r. i. e. h. e. d. i. t. a. t. i. s. p. e. t. i. t. i. o. n. e. **E**t q. u. i. p. o. n. i. t. p. r. o.
vna dictione vt bonorum possessio significat h. i. u. s.
Si autem dicitur possessio bonorum tunc significat factum.
Dividit autem bonorum possessio. q. z. alia e. ordina
ria. alia e. extraordiaria. **A**lij diuidunt bonorum
possessionem i. b. a. s. d. u. a. s. s. p. e. s. f. s. b. o. n. o. r. u. m. p. o. s. s. e. s. s. i. o.
nem fm tabulas testam. e. n. t. i. q. u. a. p. t. o. r. d. a. t. l. i. b. e. r. i. s. a.
p. a. t. r. e. i. t. e. s. t. a. m. e. n. t. o. i. u. s. s. e. p. t. e. r. i. t. i. s. et bonorum pos
sitionem p. t. r. a. t. a. b. u. l. a. s. t. e. s. t. a. m. e. n. t. i. v. t. i. n. f. r. a. d. i. c. e. t.
Bonorum possessiones extraordiariae sunt due ex te

stam. e. n. t. o. f. f. m. t. a. b. u. l. a. s. et c. o. t. r. a. t. a. b. u. l. a. s. **E**t q. u. i.
tuor ab intestato. f. s. b. o. n. o. r. u. m. p. o. s. s. e. s. s. i. o. v. n. l. i. b. e. r. i.
b. o. n. o. r. u. m. p. o. s. s. e. s. s. i. o. v. n. p. a. t. n. a. t. i. b. o. n. o. r. u. m. p. o. s. s. e. s. s. i. o.
v. n. a. g. n. a. t. i. b. o. n. o. r. u. m. p. o. s. s. e. s. s. i. o. v. n. v. i. r. et v. r. o. z.
Quatuor descriptioes subiiciuntur.
Bonorum possessio extraordiaria dicitur duobus mo
dis. **U**t q. u. i. n. e. s. t. a. b. i. l. i. t. a. c. e. r. t. a. p. t. e. e. t. i. c. i. s. f. e. x. t. e.
s. t. a. m. e. n. t. o. t. i. m. l. a. b. i. n. t. e. s. t. a. t. o. t. i. m. s. z. v. t. v. a. g. a. q. u. i. q. z. e. x.
t. e. s. t. a. m. e. n. t. o. q. u. i. q. z. a. b. i. n. t. e. s. t. a. t. o. d. e. f. e. r. e. t. et p. p. e. t. i. t. u. m.
b. i. s. q. v. o. c. a. t. e. x. n. o. u. i. s. l. e. g. i. b. u. s. v. t. e. c. c. e. m. i. t. a. l. i. s. i. t. e.
s. t. a. m. e. n. t. o. i. n. s. t. i. t. u. t. i. s. p. o. e. a. i. p. u. e. r. p. i. o. d. e. c. e. s. s. i. t. et f. i. l. i. u. m.
q. u. e. g. e. s. t. a. b. a. t. i. v. i. e. r. o. p. r. e. r. i. j. t. **P**resumit enim filius
h. i. s. t. i. t. u. t. u. r. et h. z. b. o. n. o. r. u. m. p. o. s. s. e. s. s. i. o. n. e. f. m. t. a. b. u. l. a. s.
et s. e. p. t. i. m. a. p. t. e. e. x. t. r. a. o. r. d. i. a. r. i. a. **L**ui. o. b. o. n. u. m. e. e. r. e.
p. l. u. i. f. m. l. e. g. e. c. o. r. n. e. l. i. a. t. a. e. x. t. e. s. t. a. m. e. n. t. o. q. u. i. a. b. i. n. t. e. s. t. a.
t. o. q. u. i. f. i. g. i. t. e. u. m. q. m. o. r. i. t. i. c. a. p. t. i. u. i. t. a. t. e. d. e. c. e. s. s. i. s. s. e. i. p. a.
b. o. z. a. c. a. p. t. i. u. i. t. a. t. i. s. **E**t i. o. q. l. i. b. e. t. p. o. t. e. i. n. o. u. a. l. e.
g. e. c. o. m. e. l. i. a. e. x. t. e. s. t. a. m. e. n. t. o. et a. b. i. n. t. e. s. t. a. t. o. s. u. c. c. e. d. e.
v. t. i. l. i. d. e. b. o. p. o. s. s. e. s. s. o. r. i. s. s. u. t. e. t. **E**t autem extraordi
ria possessio. q. z. i. u. s. n. t. r. i. b. u. i. t. v. t. c. a. r. b. o. n. i. a. n. u. m. et
q. d. a. t. v. e. r. i. t. et q. d. a. t. g. r. a. l. i. t. i. s. a. g. n. o. s. c. e. d. e. v. n. et e.
x. t. r. a. o. r. d. i. a. r. i. a. d. a. t. s. i. n. e. c. o. g. n. i. t. i. o. n. e. q. i. o. r. d. i. a. r. i. u. s. q. a.
o. e. i. u. s. t. r. i. b. u. i. t. q. u. a. t. u. m. e. **I**tem bonorum possessio ali
ter diuidit. q. z. alia dicitur bonorum possessio edictal.
vt q. e. x. d. i. c. t. o. p. t. o. r. i. s. m. o. r. t. u. i. d. e. c. e. r. n. i. t. **A**lia vero
bonorum possessio decretal. q. a. v. i. u. o. p. t. o. r. e. d. e. c. e. r.
n. i. t. v. l. q. z. b. o. d. i. e. n. o. e. n. e. c. e. s. s. a. r. i. u. m. e. a. d. e. c. e. r. n. i. l. d. a.
r. i. **E**t enim decretal. a. i. u. d. i. c. i. s. p. r. i. t. i. a. q. i. e. i. o. p. q. u. i.
t. i. o. n. e. e. r. i. g. i. t. q. z. f. m. a. z. o. p. o. s. s. e. t. et illud dicitur vna e.
s. e. b. o. n. o. r. u. m. p. o. s. s. e. s. s. i. o. n. e. e. d. i. c. t. a. l. e. et e. a. d. e. a. p. p. e. l. l. a. r. i.
d. e. c. r. e. t. a. l. e. v. e. l. i. u. d. i. c. i. a. l. e. e. x. e. o. q. u. i. a. c. c. i. p. i. t. e. t. i. c. a. c. i. a.
e. x. p. r. i. t. i. a. i. u. d. i. c. i. s. **N**ec e. d. i. f. f. e. r. e. n. t. i. a. i. n. f. d. e. c. r. e. t. u. m. et
d. e. c. r. e. t. a. l. e. l. i. c. e. t. q. u. i. d. a. m. d. i. c. i. t. c. o. t. r. a. r. i. u. m.
Bonorum possessio fm tabulas e. ordiaria. et te
stam. e. n. t. o. et d. i. f. f. e. r. e. e. x. t. e. s. t. a. m. e. n. t. o. f. m. a. z. o. n. o. q. z. i. u.
u. a. t. e. x. v. o. l. u. n. t. a. t. e. d. e. f. u. n. c. t. i. s. s. z. q. z. n. h. z. l. o. c. u. m. n. i. s. i. e. x.
i. l. l. e. t. e. t. e. s. t. a. m. e. n. t. o. et d. a. t. s. c. r. i. p. t. i. s. h. e. d. i. b. u. s. et e. i. s. d. e.
f. i. c. i. e. n. t. i. b. u. s. v. o. c. a. n. t. s. u. b. s. t. i. t. u. t. i. **E**t inde substitutis
deficientibus vocantur substituti eis. **P**etunt autem
ex originalibus tabulis tunc non ex. e. p. l. o. **I**tem si fiat
q. l. i. s. t. i. o. d. e. t. a. b. u. l. i. s. d. z. p. b. a. r. i. e. o. c. u. q. z. i. t. e. t. i. o. p. s. e. p. t. e.
t. e. s. t. e. s. et n. p. d. u. o. s. t. i. m. f. m. a. z. o. l. z. q. d. a. d. i. x. e. r. u. n. t. c. o.
t. r. a. r. i. u. m. **S**i autem testator n. fac. testam. e. n. t. u. i. s. c. r. i. p. t. i. e.
s. z. i. v. b. i. s. l. n. u. c. u. p. a. t. i. o. n. e. r. e. r. u. v. e. l. h. o. m. i. n. u. m. d. a. t. u. r.
b. o. n. o. r. u. m. p. o. s. s. e. s. s. i. o. f. m. n. u. c. u. p. a. t. i. u. m. t. e. s. t. a. m. e. n. t. u. m.
Bonorum possessio p. tabulas qua. p. r. e. t. o. r. l. i. b. e. r. i. s.
p. o. l. l. i. c. e. t. f. m. s. p. e. i. t. r. a. c. t. a. t. u. d. l. i. b. e. l. t. i. d. t. e. s. t. a. s. **S**.
l. e. g. t. v. i. d. e. r. e. v. b. i. d. i. c. **E**t et alia bonorum possessio
p. tabulas. q. d. a. t. f. i. l. i. o. l. n. e. p. o. t. i. p. r. e. r. i. t. o. p. t. e. s. t. a. m. e. n. t. u.
t. u. p. r. i. s. l. a. u. i. q. f. i. l. i. u. m. l. n. e. p. o. r. e. i. t. e. s. t. a. m. e. n. t. o. s. u. o. l. v. i.
t. a. p. r. e. r. i. j. t. et alii i. t. a. b. u. l. i. s. i. f. i. l. i. o. l. l. e. g. a. t. o. m. a. d. a.
v. i. t. i. p. e. t. u. l. e. g. a. t. u. m. n. a. g. n. o. u. i. t. et f. m. a. z. o. i. l. i. u. e. n. i.
d. e. f. e. r. e. t. l. i. b. i. s. n. a. f. a. l. i. b. u. s. et l. e. g. i. t. i. s. t. i. m. p. u. t. a. a. d. o. p. t. i.
u. i. s. **I**tem natis et nascituris. **I**tem emancipa
tis. p. c. i. p. u. e. et h. i. s. q. e. r. a. t. i. p. t. a. t. e. d. e. f. u. c. t. i. et d. a. t. e. t.
i. l. l. i. s. e. x. q. b. u. s. p. o. t. u. i. t. a. u. t. h. e. d. i. t. a. s. a. u. t. b. o. n. o. r. u. m.

possessio peti de iure pñi. dat autē a patre natu-
rali 7 i adoptiōe nō bz locū bec bonozū posses-
sio nisi instituant ab eo hēdes 7 ali⁹ cis cōmis-
tat edictū. Itē alia ē bonozū possessio cōtra ta-
bulas fm **Suil.** i spe. ibidē q̄ dat patri vl ma-
tri vel auo vel pauo si sint p̄teriti ex testamēto
filij vel nepotis emācipati ḡtis 7 sine pecunia
cū q̄ nō ē factū pactū. ne pat̄ vel au⁹ ingetaret
sua iudicia. nec receptū ē ab eo quātū satis ē.
q̄ etiā nec miles nec i milicia decessit. Item fm
eundē ibidē. Et 7 alia bonozū possessio cōtra
tabulas q̄ dat patrono p̄terito p̄tra testamētū
liberti. si sit maior cētenario ad recipiēdū p̄ pa-
tronū terciā p̄te sibi debitā de iure. 7 dat p̄ro-
no si sit p̄terit⁹ oino. Et etiā si sit sibi minus
terciā p̄te legatū. 7 tūc dat p̄ supplementū vsq̄
ad terciā partē. Et differt i **B fm** azo. a bonozū
possessioē q̄ dat liberis. qz tūc **B** demū dat si be-
reditas liberti sit adita saltē ex vno de heredi-
bus. Sz illa q̄ dat liberis satis ē q̄ q̄s potuit
esse heres licet nō potuit petere fm tabulas bo-
nozū possessioē. Itē notādū q̄ q̄rela iofficiosi
testamēti fere **B** idē operat̄ qd bonozū posses-
sio p̄tra tabulas. qz testamētū rescidit de facto.
Sz spe. dicit q̄ de iure scilicet 7 irritū ē. Sz in
B differūt. qz bonozū possessiones oēs p̄torie a-
ctiones sunt vel edicta p̄torie. q̄rela autē ioffi-
ciosi testamēti civilis ē. Et p̄misse bonozū posses-
siones ordinarie sunt 7 cōpetūt ex testamento.
Alie bonozū possessiones 7 p̄petūt ab intestato.
Bonozū possessio vñ liberi. fm **Suil.** i spe. ubi
supra. S. viso. dat filio emancipato qñ p̄ dece-
dit ab intestato 7 ē ordiaria 7 ea nō habet liberi
i linea mīna. l. quoties. ff. de suis 7 legit. here.
Bonozū possessio vñ agnati vl vñ legitimi or-
diaria ē. Et fm **Suil.** ibidē dat p̄ primis agna-
tis p̄iunctis p̄ virilē sexū post liberos ab intesta-
to. Et nō. qz bonozū possessio vñ legitimi. nō ē
caput speciale sz generale p̄currēs cū alijs specia-
libo bonozū possessioē. s. cū vñ liberi vñ agna-
ti. vñ agnati. vñ ex lege 7 senatusconsulto.
Bonozū possessio vñ agnati similis ordiaria ē
7 fm **Suil.** dat his ab intestato q̄ p̄ femineū se-
rum cōiuncti sunt. vt si neqz liberi neqz legitimi
mi existāt. primi cognati succedant.
Bonozū possessio vñ vir 7 vxor similiter ordia-
ria ē. 7 dat viro muliere ab intestato decedente
agnatis vel agnatis nō existētibus. vel ecōtra
dat mulieri viro ab intestato decedente agnatis
7 cognatis nō existētibus. Et hec omnes ordi-
narie quattuor bonozū possessiones cōpetunt
ab intestato. Alie vero que sequunt̄ sunt extra-
ordinarie.
Bonozū possessio extraordinaria q̄ nomie ca-
ret fm **Suil.** ibidē. 7 cōpetit his q̄ ex lege 7 se-

natuscōsul. 7 p̄stitutionibz principum. tā ex te-
stamēto q̄ ab intestato veniūt. s. vt cū aliqs vult
succedere patri suo quē ab intestato decessisse i-
uenit. cū ab hostibz redit. vel cum a captiuitate
fuerit emācipat⁹. 7 sic iure civili cū agnatis in
successione iuris postliminij petat sibi hāc bo-
nozū possessionē concedi.

Bonozū possessio ex lege cornelia eodē mō da-
tur filio emācipato 7 iure civili incognito cuz
vult succedere patri decedēti ab intestato apud
hostes in captiuitate.

Bonozū possessio extraordinaria septia. datur
vno mō patrono. volēti succedere liberto ab in-
testato decedēti sine liberis. Alio mō filio vo-
lenti succedere i bonis matris vel ecōuerso. Et
dat alio mō infanti vel curatori ei⁹ volēti succe-
dere ex testamēto matris q̄ testamētū narzare
nō potuit. p̄uenta morte cū i puerperio decessit
7 alios filios coheredes instituit. Dat autē hec
bonozū possessio filio adoptiuo vel arrogato.
volēti succedere patri adoptiuo vel arrogato-
ri ab intestato decedēti. Omēs autē bonozū pos-
siones p̄misse ius tribuūt. sz q̄ sequunt̄. ius
nō tribuunt licet facti sunt.

Bonozū possessio carboniana ē illa p̄ quā fili⁹
ipubes volēs succedere i bonis patris ab inte-
stato tanq̄ primor. vel rūpere testamētū p̄ cō-
tra tabulas. vel dicere ipsuz nullū ipō iure cū
fuerit p̄terit⁹. 7 cū obijciat sibi cōtrouersia bo-
nozū 7 filiationis. vel mouet sibi q̄stio stat⁹ pu-
ta q̄ sit seru⁹. petat p̄ carbonianū possessoz isli-
tui p̄ cōtrouersia motā de bonis. 7 filiatione 7
q̄stione stat⁹ vsqz ad tpa pubertatis sue de-
ferri. Et dat solū agnitione luminaria. **Re. j.**
Carbonianum.

Bonozū possessio nomie v̄tris dat mulieri p̄-
gnati i bonis mariti i qbus fm dignitatē suaz
sibi 7 familie sue alimēta constituuntur.

Bonozū possessio ex edicto diui adriani tollē-
do dat alicui volēti succedere i bonis alic⁹ ex
testamēto. i q̄ instituit⁹ vel iscript⁹ ē. ex eo qz ostē-
dit testamētū nō cōcellatū nec abolitū nec i ali-
q̄ p̄te sua abrasuz fm **Alber.** Et dat volēti suc-
cedē ab intestato fm **Boff.** qd p̄bat scda ps ru-
bri. q̄ dicit de scrip. here. Sz rō **Boff.** dicit cō-
tra. i sum. Hoc tñ notādū fm **Suil.** de bono-
rū possessioē. qz bonozū possessiones oli fuerunt
vtilēs sz hodie sūt iutiles p̄terq̄ i quibz casibz.
Prim⁹ qñ viuo testatore postum⁹ p̄terit⁹ deces-
sit q̄si videat̄ testamētū ruptū in solēnitare. cū
nihilomin⁹ heres script⁹ ex isto testamēto pe-
tat bonozū possessionē. vt i. l. postum⁹. ff. d. ius.
rup. 7 irā. testa. Secūd⁹ ē i. l. fili⁹. e. ti. Terci⁹
isti. q̄ mo. testa. ifir. S. ij. Quart⁹ i. l. heres. ff. d.
decre. ab oz. fa. Quint⁹ i. l. egsumū. S. ij. e. ti. 7.

l. filius. **L.** de inoffi. testa.

Honorū possessio ex testamto militis i militia decedētis. nō dat patri vel auo vel pauo l'ecōtra p tabulas. **vt. C.** de testa. mili. l. ne quidez. z. l. milites.

Hona vacare est ipsa dñm nō habere.

Honesti possessor ē. q credit se aliquā rē iuste retinere. **Sz** malefidei possessor est q iuste scit se aliquā rē possidere. **vt i reg.** possessor de re. iur. li. vi. z. insti. de vsuca. per to.

Honesti eptor dñ. q ignorauit rē alienā esse. vel putauit veditore hñe ius vediti. **l. esse. pcuratorē vel tutorē. ff. de ver. sig. l. honesti.**

Hos corrupta ē bos qui facile corrupit. i. cornibus pungit.

Houes nō cōtinent sub appellatiōe iumētōrū sz pecudū vel armētōrū. **ff. de ver. sig. l. boues. vñ si lego armētū cōtinent boues. ff. de le. iij. l. seru. §. armētō. Sz si lego iumēta nō cōtinentur. l. legatis. §. iumētis. c. ti. z. ff. de edic. l. ediles.**

Breuiē no. **Jo. cal. i cōmēto suo sup decre. c. 3 dilect. §. d cau. pos. z pprie. Et Joh. an. de testa. c. j. lib. vi.**

Breuiōq bec dictio signat substitutionē q breuio vōbis cōtinet substitutionē cumulationem seu multiplicationē. **Etia breuiōq ē illa substitutio q substitutiōis vni⁹ plone ad aliaz fit re petitio. Itē breuiōq illas tot z codē mō signat substitutiōes. vt signat ei⁹ vba vel quis aliū de sūpta significata. Et dñ breuiōq. i. breuio ver bis fit z breuib⁹ vōbis cōphēdit plures substitutiōes. vt no. Accur. z Bar. ff. de vul. z pu. sub. sti. **De hoc vide. j. substitutio breuiōqua.****

Brocardica materia dñ q est cōtrariarū opinionū rationū inuoluta.

Brut⁹ dicit quasi obrut⁹ qz sensu caret. **Et ē sū rōe z prudētia scōz ysi. vñ bruti. i. ifamari**

Bubul⁹ ē magn⁹ z siluestris bos. sz bucul⁹ est paruus bos.

Bucus ē garzulus q ceteros ozis loquacitate nō sensu superat **fm ysi.**

Bulla ē sigillū pape vel littera quā dat papa vel ornamentum regale.

Quod dicitur legatus

Quod dicitur legatus **fm 230. in sum. l. de cadu. tollē. ē qd defecit post mortē testatoris qeunqz rōe. Et qz qbusdā modis z rōmb⁹ iigs z oli legata fiebāt qñqz caduca. **Jo lex ponit vnā rubri. de cadu. tollē. Et disse rūt. p nō scriptū quasi caducū. z vere caducū. vnde legatū. p nō scriptū est. quādo legat ali cui dānato in metallū. vel nō existēti in reruz natura. puta nō nato. quasi caducū ē quādo nō****

omnino cadit. **Sz** vere caducū est seu dicit qñ legatari⁹ vixit post mortē testatoris z supuenit ei cōdictio propf quā efficiē icapar legati. **Sz** i alio casu legat illi q ē i rerū natura sed moritur ante mortē testatoris. **Primū** accrescit sine onere. **secunda** duo cū onere.

Calcitrosus equus ē. q solet calce ferire. i. pedibus retro se pcutere.

Calculator scōm ysi. dñ a calculis. i. lapillis minutis qñs antiq i manibz habuerūt cōponendo numeros.

Calculos. i. cōput⁹. **L. de erro. cal. l. vna. Itēz. i. cause cognitio z enumeratio. vt. C. de iudi. l. rē nō nouā. Itē. i. sentētia diffinitiva. C. d ap. si actor. vide aliqd de calculo de fi. instru. cum dilectus.**

Calūnia scōm host. in sum. est cū quis ex certa sciētia iniuste agit vel resistit. **ff. ad turpi. l. j. §. calūniari. Vel est petitio iniusta ex certa sciētia i iudicio facta z iuste petitiōi iniusta respōsio. vel ē falsi criminis ipositio. ff. de ver. sig. l. j. in pzi. z. l. si quis calūniatur.**

Calamitas ē infelicitas vel miseria q euacuat omni bono. vel est pena l' labor immēsus.

Calūniator ē qui sciēter alicui falsa crimina iponit veradi occasione. vel scōm ysi. **Calumniator a calumpiando. i. frustrādo vel decipiendo dicitur ē. Et inde dicit iuramentū calumnie. i. vitade. Et ē assertio vere petitiōis vl re pulsiōis fm goff. cū qs iurat se bonafide z nō calūniando animo cām nouisse. vel q venit ad reluctandū putās se bona iusticia vti. **L. de iura. ca. l. ij. §. j. z habet quinqz capitula. vt. c. j. eo. ti. vbi versus dicit d' b glo. Et q calūniō se accusat debet officio z bñficio pñari. z i exiliū deportari. c. j. pall. **Idē no. cy. in. l. sciuerit de excu. tu.******

Calūniari **fm 230. in sum. l. de calū. est falsa crimina sciēter intētare z alicui opponē vl iponere. Et ex eo q qs nō pbavit crimē calumnia ei videt. licet tex. videat sonare i contrariū q talis nō sit calūniat⁹. ij. q. iij. §. notandū. ij. vbi dicit calūniari ē falsa crimina intētare seu intēdere. **Preuaricari** vero crimina ab scōdere. **Tergiuersari** i vniuersum ab accusatiōe desistere. **Sz** nō vtiqz q nō pbat quod i tendit. calūniari protinus videt similis tex. in. l. j. ff. ad senatūscō. turpil.**

Cancellarius nomē accepit a cancellādo. **C**ancellare enī ē lineā ducē vel dānare. **Et** littera vel scriptura que dānat cū lineā p mediū ducta dicit cācellata. **Et** idē dñ cācellari⁹. cuius officiū ē rescripta vel respōsa impatoris z mādata inspiciere z mala scripta cācellare z bñ scripta cū signaculo suo signare z sigillū eis impa